

Man gif derpaa til den følgende Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Oprettelsen af en Statskole for Kvinders Uddannelse til Lærerinder m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1469 ff.)

Sagenfattes under Forhandling.

Standi: At der i Righed med, hvad der finder Sted med Hensyn til Læreres Uddannelse, oprettes en Statskole for Kvinder, der ville offere sig til det offentlige Undervisningsvæsen, og at Staten saaledes tager ogsaa deres Uddannelse i sin Haand og sikrer dem en tilfredsstillende og tilstrækkelig Uddannelse, anser jeg baade for at være rigtigt og at være ønskeligt. Det har jo viist sig, at siden Lærerindeexamen oprettedes, have mange Kvinder ønsket at gaa Lærerindeveien, og at, hvor saadanne Lærerinder ere ansatte, har man ogsaa været tilfreds med deres Arbejde, deres Gjerning og deres Indvirkning paa Børnene, og saa er der jo ogsaa Grund for Staten til at hjælpe saadanne Kvinder frem til Lærerindegjerning og til deres Uddannelse og Dygtiggjørelse at gjøre, hvad Staten gjør for Lærernes Uddannelse. Jeg haaber saaledes, at det af den høitærede Minister fremlagte Forslag vil finde en velvillig Modtagelse og nyde Fremme, for saa vidt det angaar Oprettelsen af en Statskole for Kvinder, der ville offere sig til Lærerindegjerningen. Om og hvorvidt en saadan Statskole skal lægges paa Landet og tillige formes som en Kostskole, kan der jo være forskellige Meninger. Det vil ganske sikkert være et Gode, i sær for de Ulemblede, at Statskolen tillige er en Kostskole; Udgiften for dem bliver mindre, og Beregningen af den kan gøres med Sikkerhed, medens der neppe kan gøres nogen ganske sikker Beregning, hvor Uddannelsen af Lærerinder aldeles ubetinget er overladt til Private. At en saadan Statskole lægges paa Landet, kan ogsaa have sit Gode, idet Anstalten derved fjernes fra forstyrrende og adspredende Indtryk, men jeg tror, at ikke Alle ere af den Mening, at man i sin Tid valgte det Bedste, da man lagde Skolelærerseminarierne ud paa Landet, og ligesom jeg tror, at dette er Tilfældet, mener jeg, at der ogsaa er dem, som ikke kunne indse Nødvendigheden af at lægge denne Statskole, som her er foreslaaet, ud paa Landet, og jeg ser heller ikke, at der er

noget Nødvendighed for at gjøre den til en Kostskole. Saa vidt jeg veed, have Seminarieeleverne ved Statsseminarierne, der alle ligge paa Landet, ikke haft Vanskelighed ved at finde Anbringelse i Nærheden af vedkommende Seminarium, og det vil vistnok neppe heller være vanskeligt for de kvindelige Elever paa en saadan Statskole at finde passende Anbringelse i Nærheden af Skolen, og paa de mindre Bemidlede kunde der jo hjælpes ved Understøttelser. I Lovforslagets sidste Paragraf foreslaas Ophævelsen af de hidtil bestaaende Seminariedirektioner. Siden Skolelærerexamen ikke længer afholdes paa Seminarierne, er jeg tilbøielig til at mene, at Seminariedirektionerne have tabt Meget af deres Betydning, idet de ikke have saa meget Kjenndskab til Seminarierne, som de havde tidligere, og jeg kan hovedsagelig slutte mig til, hvad den høitærede Minister udtalte ved Lovforslagets Indbringelse, idet han betegnede Direktionerne som værende i alt Fald til en vis Grad et Omkostningsdepartement. Smid- lertid er der dog en Betænkelse, som jeg har ved Ophævelsen af dem, og som jeg vil tillade mig at henstille til Overveelse. Jeg vilde beklage, om Direktionernes Ophævelse skulde bidrage til, at Biskoppen som det øverste geistlige Tilsyn fjernes mere fra Tilsynet med Seminarierne. Religionen er og vil altid være et af de vigtigste Sag i Undervisningen, og jeg vilde høilig beklage, om det geistlige Tilsyn derfor ved Ophævelsen af de to Direktioner i nogen Maade skulde, jeg vil ikke sige hæves — for hævet vil det ikke blive — men blive mindre. — Naar der sluttelig i § 2 foreslaas, at der beskaffes en saakaldt Tilsynshavende ved Seminarierne, saa anser jeg det for et særdeles heldigt Forslag. Det vil være et Gode, at en saakaldt Mand har et saadant Tilsyn, er Mellemledet mellem Seminarierne og Ministeriet, det vil sikre Enheden i de det undergivne Anstalters Arbejde, men jeg kan ikke tilbageholde den Bemærkning, at det forekommer mig, at naar denne Mand skal være ret paasænde og tilfulde og med Glæde udrette sit Arbejde, er et Honorar af 2000 Kr. temmelig lille.

Madjen: Naar jeg udtalte om det foregaaende Lovforslag, at der var Trang til at faae den Sag ordnet, som det Lovforslag omhandlede, er jeg ikke saa heldig at kunne sige det Samme om dette Forslag. Ofte min Mening er der ikke Trang til at faae dette Lovforslag fremmet. Saa vidt jeg veed, er der ikke saa Lærerinder omkring i Landet, som ikke have Plads, og der